

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Készítőknek válasza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

Felölös szerkesztő: Dr. FEHÉR MÁRTON.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Helyi száma ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányabb árban közöljük.

Hazugságok hazugsága.

— decz. 18.

A régi rendszer alatt meghízott, a darabont korszak alatt garázdálkodott daliák nem tudnak belé törődni sorsukba.

Fáj nekik a bitorolt jólét elvesztése, visszaáhitozták a régi jó ideket, mikor ők hízta, gyarapodtak — az ország rovására.

Most másképp szól a nóta. Azaz nekik egyáltalában nem szól. Nekik nagyobbítjuk van.

Koplnak! Ez nem kellemes állapot.

Mit tesznek tehát?

Amit az egyszerű tót! Beléköpnek a más tájába, hogy hogy emezek se ehessenek.

Most is, hogy az ország nyugalomra vágyik és dolgozni akar, folytonos riasztó hírekkel izgatják a közönséget.

Alig ütik agyon az egyik hazugságukat, máris előrukkolnak egy újjal, egy nagyobbal.

Ők abban mesterek! Hazugság volt a szülőanyjuk, hazugság táplálta őket éltük virágában és hazugság tartja most is bennük a kiröppenő lelket. Ha ugyan van lelkek! Mert eddig csak azt látuk, hogy gyomruk van, — ez nagy, zsebük van, — ez hatalmas, lelkiismeretük van, és ez — tág.

Ez a nagy gyomru, hatalmas zsebű, tág lelkiismeretű társaság, mint bünszöveketek majdnem két hétig izgatta a közvéleményt azzal a hírrel, hogy a kormány kina munkásokat akar az országba hozni, hogy a magyar munkás megélhetését lehetetlenné tegye. A hiszékenyek fölültek a hírek, s még a kételkedők is fölfüggesztették véleménymondásukat.

Pedig, a ki tisztán lát, rögtön ráismert volna a forrásra. A kulik betelepítése oly piramidális gonoszság volna, hogy erre gondolni becsületes hazafi nem képes. Ilyen örült vagy bűnös eszme csak egy régi levitézlett alak agyában szülemlik meg, s ilyet

valóra váltani csak egy Kristóffy volna képes.

Az eszmét fölháborodással utasította vala vissza Darányi Ignác, a földmivélsügyi miniszter és ennek kapcsán nyugodt lélekkel megállapíthatjuk, hogy a mostani kormányzat alatt kulik betelepítéséről szó sem lehet.

De nem mulaszthatjuk el ez alkalommal, hogy, midőn a kormány egy haladó hazugságot agyonütött, rá ne mutassunk arra a többször hirdetett elvre:

A mai kormány tagjainak többsége iránt bár nem tulságos nagy bizalommal kell viseltetnünk s éppen ezért nem is monduk le abbéli jogunkról, hogy tetteit kritikailag méltassuk, — de feltétlenül kételkedve kell fogadnunk olyan hirt, mely a régi rendszer ki réből kerül ki.

Táblákat kellene csináltatni és mindenütt kifüggeszteni:

— Óvakodjunk a zsebtolvajoktól és — a régi rendszer hazugságaitól!

Terror.

— A polgármester szennyese körül. —

Lapunk legutóbbi két számában foglalkoztunk a polgármester ur viselt dolgaival. Ugy látszik a cikkeik jól voltak irányítva és ott találtak, ahol kellett. Ezt bizonyítja legalább az alábbi eset.

E napokban megjelent szerkesztőnkül két ur, névszerint dr. Adriányi Béla és Füzesváry Zoltán, kik felvilágosítást kértek a polgármester ténykedéseit bíráló cikk írójára, — az adatok közlője és egyéb dolgok felől.

E két ur közül az egyik régi ismerős. Ez az ur dr. Adriányi Béla, kihez már volt szerencsénk ily esetben. Ő az, akinek mindig fájt, ha ez a lap valakinek az eleve nére tapint, őt huzzák ilyenkor mindig elő, hogy a terror bármely nemével is akadályozza meg a megtámadott uraknak nem tetsző közlemények megjelenését. Így történt ez esetben is.

Szerkesztőnkkel folytatott „bizalmas” beszélgetés közben ugyanis dr. Adriányi Béla odanyilatkozott, hogy a „Felsőmagyarországi Hirlap”-ban

megjelent, a polgármester ténykedéseit bíráló cikkeik alattomos és a valóságnak meg nem felelő vágalmakon alapulnak.

Hogy miért és mi jogon mondotta ezt Adriányi azt nem tudjuk, mert mi az ő véleményére kíváncsiak nem lévén, azt tőle meg sem kérdeztük. Az egész eljárásának az a színeze van, hogy a cikk íróját megsértve, őt „lovagias” elégtellevésre kényszerítse és ezáltal az egész ügyet elhallgattassa, mert különben jön a „pof, bot, kutyakorbács.” Hát mi ezennel igérjük is, hogy lovagias elégtelét fogunk magunknak szerezni: a — bíróságnál. Alkalmat akarunk és fogunk ugyanis adni Adriányi urnak, hogy nagybecsű kijelentését bizonyítsa be.

Tehát most is visszafelé sült el a puská jó urak. Hiába küldték önök Adriányi Béla urat a nyakunkra mert nem érték el vele a kívánt célt, sőt ép az ellenkezőjét, mert alkalmat és módot nyujtottunk nekünk arra, a mire oly régóta vágytunk, hogy a polgármester szennyese a bíróság elé kerüljön.

Tehát csak rajta jó urak! Az igazságot megfojtani, minket elhallgattatni nem lehet még Adriányi Bélákkal sem.

A HÉTRŐL.

1906. dec. 15-én.

Osztárvilág — Magyarországon. Minden második esztendőben nagy osztrájkjárás van Budapesten, mert itt ülésezik a törzparlament, magyarul: delegáció. Megjelenik Budapesten az osztrák császár stb. stb. és apostoli magyar király; megjelennek az osztrák miniszterek közül: a külügyminiszter, hadügyminiszter és pénzügyminiszter, a kiket, vakulj magyarul! közöseknek neveznek el; megjelennek az osztrák delegátusok és kitűzik azt a szép (?) lobogót a delegáció épületére, melynek színe a fekete-sárga. Es tanácskoznak és beszélnek, persze németül, mert a közöseknek mondott miniszterek még a kvóta arányában sem tudnak magyarul. Azután a nagy cécnak vége az, hogy magyarország hadi adóját egy pár millióval megint emelik, az ország vagyonát csökkentik és mennek haza Bécsbe, hol a következő évben a komédiát előlöl kezdik azzal a külömbéggel, hogy a műsor Bécsben változatosabb, mert ott a Magyar delegáció ablakait a bécsi „uri” nép beveri és a hadi sarc még nagyobb lesz, mint az ideit.

A sok pénzügyminiszter. A legutóbbi udvari ebéden történt, hogy a király személyesen kegyeskedett bemutatni az új amerikai nagykövetet a megjelenteknek. Történetesen egymás mellett állottak: a magyar, osztrák és közös pénzügyminiszterek.

Az új nagykövet úgy látszik nem ismerő eléggé e két ország közti viszonyt, mert csodálkozva kérde: — Hát oly boldog ez a birodalom, hogy három pénzügyminiszterre van szüksége?

— Dehogyan Uram, — világosítják fel — ez a szegénység jele. Egy pénzügyminiszter nem tudná a három, honvédelmi és hadügyi miniszter részére a költségeket előteremteni.

Az történetesen egy ujhelyi adó alany is ott lett volna, az még kiegészíthette volna ezt azzal, hogy még a három pénzügyminiszter sem elég, — segítségül kellett hívni Mauks Ernő pénzügyigazgató urat is.

A költségvetést elfogadták.

Városi közgyűlés.

Nő a potádó.

— dec. 18.

Szombat délután rendkívüli közgyűlés volt a városházán Székely Elek polgármester elnöklése alatt a tárgysoron egyetlen pont szerepelt és ez az 1907. évi költségvetés tárgyalása volt. A közgyűlésen megjelent városatyák névsorát itt adjuk: Halász József, Alexander Vilmos, dr. Adriányi Béla, Grünbaum Simon, Wiedner Gyula, Pekáry Gyula, Armágyi János, Gottlieb Jenő, Székely Imre, dr. Buza Barna, Kováliczky Elek dr. Reichard Lajos, Reichard Salamon dr., Roth Bernáth, Robos Bernát dr., dr. Róth József.

Miután a költségvetést általánoságban tárgyalás alapjául elfogadták, hozzákezdtek a költségvetés részletenkinti megvitatásához. Egynásután sorolva föl az odavagyó számadatokat, csak elvörösé akadt egyik másik városatyának valamelyes megjegyzése. Így többek közt a város épületeinek renoválása évenként 8700 koronát emészt föl mely körülménnyel kapcsolatos diskussiók során bejelentette dr. Buza Barna országgy. képviselő hogy egy polgári fiúiskolának Ujhelyben való fölléltatása tárgyában a közoktatásügyi miniszteriumtól azt az információt kapta, hogy az állam készséggel tart fenn Ujhelyben polgári fiúiskolát, ha a város egy teljesen fölszerelt épületet ad. Buza értesítseit a városatyák többsége érthetetlen megrökönyödéssel vette tudomásul.

Az irodaszerek és nyomtatványok szállítására vonatkozó költségvetési

Egy doboz „Jvori” levélpapir 50 levél 50 boríték 1 k.

Landesmann Miksa és Társa papirkereskedésében

tétel tárgyalásánál, Gottlieb Jenő fővilágosítást kért a polgármestertől, hogy az irodaszereknek és nyomtatványoknak az 1907. évre való szállításával kapcsolatos pályázatot miért nem iratta ki mostandó jólléhet már december havát írjuk. A polgármester felelősenységre, tárgyi tévedésre és más oly ócska rekvizitumokra hivatkozva beismerte, hogy hibás, amiért ez a pályázat kellő időben nem lett kiírva s megígérte, hogy rövidesen megteszi a szükséges intézkedéseket.

Hatás Józsefnek s Alexander Vilmosnak korábbi jelentős hozzászólásai után, tudtul vette a képviselőtestület, hogy az eddig 33%-ot, potadó 34%-ra emelkedik, mely többletet a kiadások költségvetési előirányzata tesz szükségessé.

Grünbaum Simon szakszerű felszólalása után, melyben a költségvetés hiányosságaira és házagaira mutatott rá Grünbaum, az 1907. évre előirányzott költségvetést elfogadtságban és részleteiben elfogadta a képviselőtestület és jóváhagyta végett a megyei közigazgatási bizottsághoz terjeszti föl. Egyben jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a pénzügyi bizottságnak a költségvetés főfőlírása körüli buzgósgáért.

Emlékese méltóbb momentum meg e rendkívüli városi közgyűlésnek, hogy Székely Elek polgármester fölülön sokszor hivatkozott az ő *egyszerű, paraszti csúre*. Pedig ha tudta volna a polgármester, hogy rosszul áll neki a szerénykedés...

Megyeiülés.

Jutalom a tisztviselőknél. — Bizottsági tagválasztások. — Megbukott a függetlenségi párt. — Mikor a megye spórol.

— dec. 18.

Rendes évnegyedés gyűlése volt tegnap Zemplénvármegye törvényhatósági bizottságának. Választások is voltak e napra kitűzve és úgy természetes, hogy a rendesnél nagyobb számban jelentek meg a bizottsági tagok.

A közgyűlést pontosan kilenc órakor nyitotta meg id. Meczner Gyula főispán. Megnyitó beszédében megemlékezett a tisztviselőknél a nemzeti ellenállás alatt szerzett érdemeiről és indítványozta, hogy a tisztviselők f. évi nyugdíjigjogosultsága két évnél számítottassék. Ezután következett a különböző bizottságokban megüresedett tagsági helyek választás utján való betöltése.

Itt aztán fura dolog történt. A függetlenségi párt csufos kudarcot vallott, amennyiben a párt hivatalos jelöltjével, P e k á r y Gyulával szemben M o l n á r Bélát választották meg a közigazgatási bizottságba. Ez aztán csinos eredmény, de semmiesetre sem meglepő. El voltunk erre köszülve, mert a zemplénmegyei és újhelyi pártban uralkodó fejletlenség és széthúzás nem is vezethetett más eredményre. De nem ártott ez a kis vereség, mert a párt vezetősége legalább okult a példán és most már bizonyára fog gondolni a szervezkedésre is.

Az egyes bizottságokba megválasztottak:

A közigazgatási bizottság tagjaiul: gróf Mailáth József, báró Sennyey Miklós, dr. Molnár Béla, Nagy Barna és Fejes István.

Az igazoló választmány tagjaiul: Kun Frigyes, Malonyay Ferenc, Dókus Mihály, Katinszky Géza és dr. Buza Barna. A főispán által kinevezettek: elnökül dr. Molnár Béla, tagokul: gróf Széchényi Ernő,

dr. Reichard Salamon és Szentgyörgyi Vilmos.

Az állandó bíráló választmány tagjaiul: Dókus Ernő, dr. Parkas Róbert, Fejes István, Meczner Béla és Molnár István.

A lovató bizottság elnökeiül: Potoczky Dezső, báró Sennyey Géza, báró Sennyey Miklós, Haidinger István, Malonyay Ferenc, Vladár Emil és Lukovics Géza.

Beeslőkül kinevezettek: br. Sennyey István, Bernáth Győző, Bögyay Zsigmond, Görgey Gyula, Szomjas Ferenc, Potoczky Kálmán, Boronay Parkas, Bárczy Balázs, dr. Lúcherer Lőrincz, Cseley Lajos, dr. Molnár Béla, Szemere Gáspár, Görgey Pál, Thuránszky Tihány, Stópan Aladár, Gancauz Miklós, Maucs Árpád, dr. Csöke József, Nyessy József és Géczy István.

A törvényhatósági állandó népevelési bizottságba 68 tag legnagyobbrészt lelkészek és tanítók.

A több apróbb ügy tárgyalása során csupán a Círókavölgyi vasút építésének tárgyalásánál fejlődött ki élénkebb vita. A vállalkozók ugyanis 120000 korona hozzájárulást kértek a megyétől, de az állandó választmány csak 50000 koronát ajánlott megszavazni. Hiabavaló volt a Lehoczky Endre és dr. Moskovics felszólalása, hiába bizonyították, hogy a megyének nagy érdeke és vasút létesítése s így nem szabad fukarkodni, a megyebizottsági tag urak csak nem akarták belátni a vasút létesítésének óriási fontosságát. Es épp azok, akik mindenféle hiábavalóságokra ezeket készek megszavazni, ennek a vasutnak létesítésénél azonban, melytől a szinai járás gazdasági fellendülése függ, nem akartak méltányosság álláspontjára helyezkedni. — Végül D ó k u s Gyula alispán közvetítő indítványt tett és sikerült a megyebizottsági tag urakkal 75000 koronát megszavaztatni. Több apró ügy került még tárgyalásra, mikről és a mai folytatolagos közgyűlésről jövő számunkban referálunk.

Buza Barna beszéde.

III.

Czukrot szintén visztunk ki, mint a mennyit behoznak, ellenben cukorsüteményben 10.000 métermázsát, czukorkáiban pedig 26.000 métermázsát hoztunk be Ausztriából, és míg a kivitt cukornak egységára 37 korona volt, addig az abból készült sütemények egységára már 275 koronára emelkedett.

De nem akarom folytatni a szomorú példák felsorolását. Még csak a vaskivitelre és a vasárubehozatalra a mely szintén egy igen érzékeny sebe a magyar közigazdaságnak, tesztek néhány megjegyzést. (Halljuk! Halljuk!)

Nyers vasérczet 7 millió métermázsát vittünk ki, a miért 11 millió koronát kaptunk. E kivitellel szemben behoztunk vasárkuban 1 millió métermázsát — ez csak a behozatali többlet — a miért már 61 millió koronát fizettünk. (Felkiáltások a baloldalon: Hallatlan! E) Az számoknak összehasonlítása már egymaga elég arra, hogy meggyőzőzzen mindannyiunkat arról, hogy mint tisztán egyoldalú mezőgazdasági termelésből, egyoldalú nyerstermelésből élő állam Európá közepén nem existálhatunk, ily gazdálkodás mellett, ily ráfizetés mellett a legzadagabb, a legerősebb államnak is el kell pusztania, gazdaságilag tönkre kell mennie. (Igaz! Ugy van!)

Meg tudom érteni, hogy miért

visz be Ausztria Magyarországból lisztet, miért veszi a mi búzánkat, meg tudom érteni, hogy azért veszi, mert a tiroli havasokat és a cseh érchegységét nem lehet búzával beültetni, és mert a termő földet kijeterjeszteni egyelőre nem lehet, mert állítólag ezt csak itélet napján fogja megselekedni a jó Isten. Ausztriának nincs módja fizikailag sem termelni annyit, a mennyi kell. Megértem, hogy Ausztria miért veszi búzánkat és lisztünket, de hogy nekünk miért kell milliókat és milliókat fizetnünk évenként Ausztriának oly cikkekről, a melyek magunk is elkészíthetnénk, hogy nekünk miért kell évenként azokat a számtalan milliókat, melyeket a magyar gyarost, a magyar iparost, a magyar munkást illetik igazság szerint, az osztrák gyárosnak, az iparosnak és osztrák munkásnak kifizetni: ezt megértem nem tudom és ebbe bele-nyugodni nem fogok soha, (Helyeslés.)

Azt mondják arról az oldalról, a honnan a közös vámterület alapját képező gyarmatpolitika elméletét annyiszor halottuk, (Közbeszólások: Olyan is van? Most már nincs!) fujadom, még mindig van és még sokáig kell majd e politikai felfogás ellen küzdeni: mondom, azt mondják erről az oldalról, hogy helyes az ipar kifejlesztésére való törekvés, de az ipart állami kedvezményrel, üvegházi kezeléssel kifejlesztési nem lehet, és például és bizonyítékul felhozhatok a nagy, kifeldölt iparu államokat, hogy ott az ipar nem részesül állami kedvezményben, pedig a szabad levegőn él és mégis fejlődik.

A mikor e példát látom a magyar iparra alkalmazva, mindig úgy képzelem, mintha valaki azt mondaná, hogy egészen felesleges a fiatal faszemetét üvegházban gondozni mert lám ott vannak a nagy kifejlett terebélyes fák, a melyek a szabad levegőn élnek, nincsenek üvegházban, és mégis tudnak fejlődni és növekedni. Tudnak fejlődni szabad levegőn is azok a nagy európai iparok, most már boldogulnak, de ha a nagy európai iparok kezdetére visszamegyünk, ha a nagy kifejlett terebélyes fák csemetekorára visszateérünk, mindegyiknél megtaláljuk kezdetben az állami gondozást, szubvenziót, kedvezményt, segélyezést, mindegyiknél megtaláljuk kezdetben az üvegházi kezelést. Es sajátságos, ránk nézve szomorúan érdekes talánságot szelgáltat és tekintetben az ipari történelem, azt a talánságot, hogy Európa majdnem minden államában az iparnak erősebb és hatalmasabb kifejtése visszanyúlik az abszolútizmus korára. Az abszolútizmus, ha már politikai jogától megfosztotta a nemzeteket, igyekezett legalább az ipar kifejlesztése által gazdaggá tenni az embereket.

Igy volt mindenütt Európában, csak nálunk történt másképp, csak nálunk volt az abszolútizmusnak a politikai megrontáson kívül az a káros, veszedelmes hatása is, hogy a meglévő ipart is tönkre tette. Az Anjouk korában, a Hunyadiak korában kifejlett magyar ipart nem a török hódoltság pusztította el, a török pusztítás korszakát túltea a magyar ipar. Azt a magyar ipart a XVIII. század abszolútizmusának, Mária Terézia politikájának az osztrák érdekekért pártoló volta tette tönkre és pusztította el. (Igaz! Ugy van!)

Mária Terézia kormánya állapította meg azt az alapelvet, hogy Magyarországnak az a rendeltetése és hivatása, hogy az osztrák örökös tartományok számára nyersanyagot

és élelmiszert szállítson. Ez a politika volt azóta vezérlő gondolata az osztrák gazdasági törekvéseknek, és sajátságos hogy a mint Mária Terézia ezen gazdaság-politikai alapelveiben igen világosan van kifejezve a gyarmati viszonyok lényege, épp úgy a gyarmati viszony lényege jutott kifejezésre a szabadlevélpártnak gazdasági politikájában is. Ha meggondoljuk, hogy a szabadlevélpárt évtizedeken át követelt gazdasági politikája lényegében teljese azonos azaz a gazdasági gondolatjal, a mely Mária Terézia óta vezette az osztrák kormányzást, meg tudjuk érteni, hogy miért nem tudtuk haladni, miért nem tudott fejlődni ez az ország a szabadlevélpárt kormányzásalatt. A kereskedelemügyi miniszter nagyszabású gazdasági programja biztató reménységgel tölthet el minket arra nézve, hogy most már e tekintetben is, és azt hiszem, különösen és elsősorban e tekintetben új korszakba lépünk, hogy új irányzat jut érvényre, ez új irányzat el fog vezetni minket oda, hová az előbbi kormányok gazdasági politikájának vezetése alatt soha nem tudtunk volna eljutni.

(Folytatjuk.)

SZÍNHÁZ.

* **Komlóssy Emma.** A nemes, decens művészet, melyet érintetlen hagy minden ocsó fogás; ez a Komlóssy Emma művésze. Erős vonásokkal megstilizált színjátás, melynek színt nem léha trükkök adnak, de a tökéletes művészet nözőpontjából beállított, megvilágítások; valamicsudatizán csengő hang, melynek skálájába beleelőkel, a zenei hatások megszokorodott erővel érvényesülnek: dadogó prózában mondvá el, ez rögzítődött belénk Komlóssy Emma legutóbbi Újhelyben szereplése alkalmából. A legteljesebb sikert szombaton este aratta, mikor az örökkön szép *Lili* került színre a vezető női szerepben ő vele. A *Lili* búfajos története, elsőnek mint valami szivhez szóló romantika aranyoz be és amire aztán a kései emlékezősek őszi verőfénye esik, a Komlóssy Emma interpretálása mellett nem vesztette el egyetlen egygyt sem a színeknek, az árnyalatoknak, mikből szövődik oly egységessé az a búfajos dolog. Enneművészte ugyancsak ez estén ragyogott teljes erejében, mezzó-soprán, alul már szinte egészen altszintű hangja, valóssággal megbabonázta a közönséget, mely minden egyes fölépité alkalmával viharos ovációkkal köszöntötte. Vasárnap délután az *Ipamuramban* este a *Sárga csikó*-ban lépett föl és írva az előadásokról, csak ismétlésekbe bocsátkozhatnánk. Nagy, teljes diadalokkal járt mindegyik fölépité. Es ebben a mondatban benne van, ha a legrövidebben is, de azért a leg többbetmondó kritikája újhelyi vendég szereplésének.

* **A társulat.** Komlóssy Emma fölépitéivel kapcsolatosan, írjuk, hogy szombaton este a *Lili* előadásának keretén belül *Csendes Alice*, *Szentcs János s Deák Gyula* nyújtottak kiválóbb, erősebben szembeötlő alakítást. Vasárnap délután ugyancsak ez a triász tetszett, megragadta azonban a lelkeket *Radó Sándor* alakítása. Es vasárnap esti „*Sárga csikó*“-ban ellenben általában gyönyge dolgot produkált a társulat és még e szinten s vértelen környezetben is, szinte kiváon gyönyge volt *Péchy László*, ez a máskülönbben ügyes, routinos színész.

Itt az alkalom,

2 frtg. Gallérok 12 krtól felj. lb. bfr keztyük 88 krtól. Széles lajogvó fénykép keretek, érdekes tarsajátékok, bfr- és avó babák. Ujdonság férfi mellényekben. Pécsi borkerztyük. Magyar gyartmányu gallérok. Szigoruan szabott árak!!

! hogy karácsonyi és újévi ajándokainkat bámulatos olcsó árban beszerezassuk

Férfi ingek 75 krtól 2.50 ig. Női ingek 38 krtól 3 frtg. Batizet és vászno zsebkendők 1.20 krtól 6 frtg. Glacé, tükrök, — írő és dohányzó készletek, Tessék kirakatainkat megfigyelni. Minden vasárnap kiállítás.

ALMÁSI MENYHÉRT és TÁRSA s.-a.-újhelyi cégnél, hol egy tömegben vett a cég temérek árut, amit helyszűke miatt me-sés árakon árusít ki. Most érkezett Nyakkendő különlegességek 15 kr-tól zsebkendők 1.20 krtól 6 frtg. Glacé, tükrök, — írő és dohányzó készletek, Magyar gyartmányu gallérok. Tessék kirakatainkat megfigyelni. Minden vasárnap kiállítás.

* **A köldügróf.** Kedves darab, bübajos zene és mégis utól érte a nevezés a harmonizálást rendezés, az előadás folytonosságát meg-megszakító kínos szünetek és a szereplő-tudások révén. A vezető nő szerepét *Mihályfi Irén*, ki ez estén meglegelőben szípen énekelte és *Reviczky Rózi*, ki meg vidám, eleven s fölitébb graciós volt, játszták. Különösen tetszett *Reviczkynek* a kis budvárról művészielen előadott bájos dala. Jó volt még *Szentes, Radó*, többé kevésbé azonban *Vitéz*, ki a nyilt színt egyszer megokolatlanul oda is hagyta, zavarba hozva ezzel partnerét. A zenekari konfuzus még nem jogom ahhoz, hogy színesz ily önkényesen járjon el.

* **A Fecskefészék** című oprettet adták kedden este 20-25 ember előtt. Az előadás botránosan rossz volt, de ezzel ezáltal azért nem foglalkozunk bővebben, mert talán az üres padsorok okozták azt a lehangoltságot, mely végig kísérté az egész előadást. Jók voltak azonban az estén, dacára az üres padsoroknak, *Cserny Irma, Mihályfi Irén, Szentes János és Baroti Jenő*. Ezen az előadón is észrevettünk egy-más rendelkezéseket, különösen a szereplő-otások körül, melyekkel legközelebb bővebben foglalkozunk.

* **Nagy (Neuwirth) Jenő jutalomjátéka.** Penteken este *Nagy Jenőnek*, a társulat agilis titkárnak jutalomjátékául a »Nebántsvirág« kerül színre *Kállay Jolán* feltevével. A darabban *Celestin* szerepét *Nagy Jenő* játsza. Játsszanak még ez estén *Reviczky Rózi* és *Szentes János* is. A szereplőket tekintve, előreláthatólag kitűnő előadás lesz részünk. Erre az előadásra jegyek már most kaphatók a szintűzi pöntárnál.

HIREK.

Érénycsöszök és érényliga.

— Levél a szerkesztőlőhöz. —

Tek, Szerk. Ur! Eddig csak a prude Angliában és a hypokrita Amerikában ismerték a társas élet e fattyu hajtásait — most már a Barátszeresben is felültették tanyájukat az érénycsöszök. Neveket egyelőre nem szolgálunk, de alkalomadtán kirukkolunk az érényliga mákvirágainak éppen nem tiszteit nevelés is. Eddig csak általánosságban a következőket konstatáljuk: A liga tagjai urak és hölgyek a szó legáltalánosabb értelmében. Észközeik: firkások és névtelen levélgyártók. Müködésük abban áll, hogy házi dolgokba, privát ügyekbe avatkoznak, megfigyelő őrszemeket tartanak, lajstromot visznek a megfigyelés alatt álló családok és hazak látogatóiról, beldő dolgairól, ténykedéseiről, hamis neveket és dolgokat találnak ki, gyanuba fognak mindent és mindenkit s idő előtt megrongált agy-vibráló idegrendszerük, főhálórodott epéjük kitöréseit az erkölcsi, a tisztesség, jóakarúság, tanács, mezebe burkolva juttatják névtelen cikkekből, levelekből helybeli és vidéki lapok szerkesztősegeihez, helyi és fővárosi hatóságok főnökeihez. Ha egyetlen szó sem igaz a vádból, mégis ragad valami belőle a megvádoltak erkölcsi, társadalmi és egyéni integritásán — s ők, a gazok, cöit értek. Lehet, hogy mulatnak rajta, lehet, hogy kárörvendeznek — minden tekintetben azonban hitványul viselkednek, mert sunyi módon alattomban csipik meg áldozatukat, akár a homoki vagy kövi vipera. Akna munkákat ellen aknákkal szökés felrobbantani. Felfogjuk

robbantani fővárosi detektív-ekkel a barátszeri pletyka-aknákat is. Szerk. Ur és átadjuk a vétkeseket az igazságszolgáltatásnak bárki és bárkik legyenek is a fölvertett lovagok, álarcos asszonyok, megfizetett gyerkőcök és pakfong pófajú közvetítők. Előre jelezük tehát, mit akarunk tenni, nehogy váratlanul csapjon le olyanok leleplezése, kik eddig szabadon járnak mint békébotkolt embertársai között s viszik irigykedésük, alnokságuk rossz májuságuk miázmáit mindenfelé írásban és szóban. Hajduból lesz a legnagyobb betyár, erkölcsi haramiából — érénycsösz! — *Az érénycsöszök megfigyelői.*

— **Pénzügyi kinevezések.** A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök *Hirschfeld László* dr. pénzügyi segédtitkárát pénzügyi titkárrá és *Hajós László* dr. pénzügyi fogalmazó gyakorlatokot pénzügyi fogalmazóvá s átöráljauhelyi pénzügyigazgatószóhoz végleges minőségben kinevezte.

— **Uj doktor.** A kolozsvári egyetem tanácsa *Gáspár Sándor* uj helyi ügyvédjelöltet e hó 15-én a jogtudományok tudorává avatta.

— **Kinevezés.** *Dunajszky József* sátoráljauhelyi posta- és táv. gyakorlati, tisztó nevezett ki.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter *Lakatos Dániel* királyhelmei járásbírószági joggyakorokot az ottani kir. járásbírószág mellett alkalmazott ügyészszé megbizottának állandó helyetteséül rendelte ki.

— **Helyettesítés.** *Diószeghy János* varannói főszolgabíró távoztáit megüresedett varannói főszolgabírói hivatal ideiglenes vezetésével az alispán *Bernáth Béla* sárospataki bíró, főszolgabíró bízta meg.

— **Nyugdíjazás.** *Deák Károly* az itteni n. kir. pénzügyigazgatószág irod. vezetője nyugdíjba lépett és lakását Nagyikindára tette át.

— **Halalozás.** *Spindler Pál* a központi tejesarnok bérője f. hó 18-án 67 éves korában elhunyt. Temetése 20-án d. u. fel 3 órakor lesz.

— **Könyvtár megnyitás.** A sátoráljauhelyi függetlenségi kör könyvtára a váias utánynak f. hó 5-én hozott határozata értelmében újból megnyílik. Tisztelettel értesitem a kör azon tagjait, akik a könyvtárt igénybe óhajják venni, hogy könyvkidás céljából hetenkint kétszer, — további indoklásig kedden és szombaton d. u. 4-5-ig — rendelkezésükre állók. Egyuttal kérem azokat, akiknél még a múltból a kör tulajdonát képező könyvek volnának, hogy e könyveket nekem a jelzett időben átadni sziveskedjenek. Sátoráljauhely, 1906. dec. 17. *Gárdos Mór.*

— **Utazás egy sorsjegy körül.** f. hó 18-án este megjelentek *Lefkóvits Adóf* helybeli kereskedőnél dr. *Berger Mór* és *Márkus Sándor* a budapesti Bankó-bankház alkalmazottai és tudatták vele, hogy sorsjegye 15,000 koronát nyert. Egyuttal elhívtak *Lefkóvitsot* a »Központi« kávéház egyik szeparéjába. *Berger Mór* dr. felszólította *Lefkóvicsot*, hogy mutassa meg a sorsjegyét és a pénz elktűdéséről kiállított postai bevényt. *Lefkóvits* gyanútanul megmutatta a kért dolgokat és ekkor *Márkus* kiszakította a kezéből s átlyukasztotta. *Berger* dr. erre megtagadta a kifizetést, mivel a sorsjegy el van szakítva és így ériekletlen. Ebből aztán óriási larma keletkezett, mire a rendőrség kénytelen volt közbelépni. Mint halljuk,

az ügynek a bíróságnál lesz folytatása, ahol *Lefkóvics* jogi képviselője, dr. *Gara* Armin szorolás miatt megteszi a feljelentést a két alkalmazott ellen.

— **Nyilvános köszönet.** *Báró Senyney Gézá* né a nagytoronyai szégyény és árvagyermekök felruházására egy vég szövetet küldött *Berecz László* toronyai lelkeséhez, aki a lelkeszlakba az árvákat összeszelevta és közzöttük kiosztotta; egyidejűleg lapunk útján fejezi ki az adományozó nemes szívu báronónak az árvák nevében is hátiás köszönetét.

— **A függetlenségi kör táncestélye** nem mint múlt számunkban tévesen írjuk, jan. 17-én, hanem január hó 12-én lesz megtartva.

— **Az izr. betegsegélyző egylet** tegnap megtartott közvácsorája a tagok élénk részvétele mellett a legfényesebben sikerült. Százdal többben ültek a fehér asztalnál. *Alexander Vilmos* felkőszöntőjében, említi *Zimmer Bernátnak* a lelkét az egylet érdekében 30 éven át kifejtett munkásságát, mire *Zimmer Bernát* megintalan válaszóva, megköszönte a nem remélt ünnepeletést. Az első felkőszöntőt dr. *Goldberger* rabbi mondotta. Sikertől felkőszöntőket tartottak még *Zimmer Henrik*, *Grünbaum Simon*, *Bartha Béla*, dr. *Grosz Dezső*, *Szabó Jakab*, *Widder Gyula* stb. A pazar vacsora ékítésében különös buzgalmat fejtettek ki *Reichard Arminé*, *Kozma Arminé*, *Alexander Vilmosné*, *Frieder Vilmosné* és *Deutsch Simonné*. A társaság késő estig maradt együtt,

— **Nőegyleti bál.** A sátoráljauhelyi izr. nőegylet — mint már jelezük — január hó 19-én tartja minden évben szokásos táncestélyét. A táncestély iránt már most is oly nagy érdeklődés nyilvánul, hogy ez a táncmultság még nagyobb, még fényesebbnek ígérkezik az eddig rendezetteknel. — **Paholyjegyek** a mulatságra már most előjegyezhetők *Klein Andor* egyleti titkárnál.

— **Helyreigazítás.** Vettük a következő levelet: *Tekintetes Szerkesztő ur!* Becces lapjának legutóbbi számában a képviselőtestületi ülésről szóló tudósításban a többi között ez foglaltatik: »Erős szavakkal támadta *Mauksot* *Kincsesy Péter*. A mennyiben sem a magán sem közéleti működésében személyt értenni nem szoktam, ugy ez alkalommal is tisztán és tárgyilagosan, minden személyes vonatkozás mellőzésével szolaltam fel, tisztelettel kérem, hogy mivel ezen tudósítás csakis tévedésen alapul, mivel az összes ott levő egyének bizonyoságot tehetnek. Tudósítását ez értelemben kiigazítani sziveskedjenek. Tisztelettel *Kincsesy Péter*. Kézzéggel adjuk közre e helyreigazító nyilatkozatot, jöllehet a mi közleményünk szóbanforgó részletéből sem lehet mást kiolvasni mint a *Kincsesy Péter* ur nyilatkozatából,

— **Chanuka ünnepély.** A helybeli főgymnázium zsidó ifjúságának önképzőköre f. hó 16-án fényesen sikerült chanuka-ünnepélyt rendezett az izr. anya hitközség tanácstermében. A hazafias és vallásos-énekek betanításáért *Rácz Sándor* tanító illeti dicséret.

— **Utak meghintése.** — Lapunknak írják. — A kicsike iskolába sietett. Szedte apró lábait és fagyos kezeuskéivel koblóre szorította a könyveket, mert a barátszeri órában 8. mutatott. Egyszere csak elvágódik a sikos járdán, melyen a hó s a tegnapi kiöntött mősék és szenyen víz kökeménynyé fagyott.

Szegényke hanyatfekve maradt a járdán, mert bezusta hátsó koponyáját. Vérezve viték hasa ólbe szülehez. Ez a tény. Most következik a kommentár hozzá. A tek. rendőrségnek itt volna most első dolga, nem más. Miért nem rendel el a hónap jégnek eltakarítását a járdákról utozákról — illetve, miért nem fogatosítja a régebbi rendleteket? Ha a főváros szás ezreket költ a hónap eltakarítására miért ne lehetne Ujhelyen is a tisztasági vállalatot arra kötelezni, lörje fel s hordassa a jeget s porondal, kavicsosai hintesse be az utozákat s járókat. Annyit csak meg lehetne tenni a polgárság javára. Ha már utolsó vankósat viszik el add fejébe és késedelmi kamatokkal és pótdó felmelleléssel sújtják minduntalan szerény keresetét. Ne politizáljunk uraim annyit — tegyünk már végre valahára némit az adósk érdekében is. P. o. hogy járhatók legyenek a város lejtős utosai havazás után is. Nem kerül annyiba, mint a bandúrrium kiruházása. A Rákóczi ünnepe. Van Ujhelyen és környékén kő és murva elég.

— **Karácsonyi occasió!** *Barna Dezső* özög szives értesére adja a m. t. vásárló közönségnek hogy tulhalmozott raktár miatt ruhakelmék, selymek, battisztok, barohet és kartonok, valamint más fehérmeltek mélyen leszállított árakban kerülnek eladásra. Vidékre minták költségmentesen küldetnek.

A közönséges csukamájolaj

oly undorító szagu és izú, oly nehezen emészthető, hogy az gyermekek és érzékeny betegek részére sokszor szöba sem hozható, de az as óriási táp- és győgyerő, melyet a csukamájolaj bebizonnyultan tartalmaz, ma már mindenkinek hozzáférhető, mert a Scott-féle Emulsio formájában a csukamájolaj teljesen meg van szabadítva undorító tulajdonságaitól. — A Scott-féle Emulsio feltétlenül jó izú, könnyen emészthető és háromszor oly hatásos, mint a közönséges csukamájolaj. A Scott-féle Emulsio sohasem okozza a legeskezebb zavart sem és állandóan, szemlétozást a legkedvezőbb befolyást gyakorolja a szervezetre. séges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a »hátán nagy csukahalat vivő halász« védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbéllyeg beküldése ellenében mintaválbérmentve szolgál

Dr. BUDAI EMIL
»Városi gyógyszerész«
Budapest IV., Váci-utca 84/80.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógyszerárban.

TELEFONSZÁM: 10.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Eladó

10 darab *faj kocza* 50 drb. malaczával *Fuchs Gyulánál Tolcsva*.

Ugyanott 3 darab *hízott sertés* is eladó.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰMŰVÉ
AZ EGYEDŰ-ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES-HASHATÓSZER.

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékok!

Képeskönyvek

Ifjusági iratok

Magyar gyártmányu

Levélpapír-különlegességek

Diszdobozok

a legnagyobb választékban

Névjegyek

különféle divatos papíron a legcsinosabb
kivitelben

Festékek

dobozokban

kaphatók

Landesmann Miksa és Tsa

könyv- és papirkereskedésében

S.-A.-Ujhely, Rákóczi-u.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy
Rákóczy-utcán, a Roth Bernát ur házában

péksütemény elárúsító üzletet

nyitottam, ahol naponta *friss sütemények, jó házi
kenyér*, a soroksári és *friss tej* is kapható.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam
kiváló tisztelettel:

KLEIN ÁRMIN,
pékmester.

FIGYELEM!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a
„Vörös Ökör“ épületben levő

üveg és porcellán

kereskedésemet felmondás következtében kénytelen
vagyok áthelyezni; ezért áruimat minden elfogadható
árban elárúsítom.

Tisztelettel:

Deutsch Salamon.

Eladó

akár lakásonkint, akár
együtt a Csalogány-ut-
czában két ház és egy
magtár.

A házak két külön udvarral
bíró lakásból állanak.

Bővebbet a tulajdonosnál:

Olchváry Sajos
Bodrogszerdahely.

Nem nyomja fejemet a bú!

mert már tudom, hogy a
legcélszerűbb

karácsonyi és újévi

ajándék egy *fénykép*, se-
lyemre, bársonyra, vagy sza-
tinra, melyek

HALÁSZ J. fényképésznél
készíttetnek.

Zongorák, Pianinok, Harmoniumok és Gramfonok

a legjutányosabb áron eset-
leg *részletfizetésre* is kaphatók

Udvardi Szaniszlónál
Sátoraljaujhelyben.

Műfogakat és egész fogsorokat

kiválóan készít

Magyar Ferencz

fogtechnikus

Sátoraljaujhely, Kossuth-u. 181.
Előírt és nem jól illő fogsorok
átalakítása 2 óra alatt

Törvényesen védve. Minden utánzás és utánnyomás
büntetendő.

Egyedüli valódi Thierry-Balsam

csak a zöld apóza védjegygyel.

Felülmulhatatlan páratlan szer emésztési zavarok, gyomor-
görsők, kólika, katarus, mellfájás, influenza ellen.

Ára 12 kis, vagy 6 dupla üveg, vagy pedig egy nagy
különlégségi üvegnek patent zárral 5 kor. bórmentve.

Thierry centifolio kenőcs elismert páratlan szer sebek,
gyulladások, sérülések, karbunkulus kelésekénél. 2 tégely
ára 3 K. 60 f. bórmentve, a pénz előleges beküldése mellett
vagy utánvételt.

Megrendelési cím: **THIERRY A. gyógyszerész Prográda**
Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár Budapest Török József gyógytára és D. Egger Leo gyógytára, Vértess L. Lugos és
az összes gyógyzertárakban.